

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/234/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813208185
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813208185.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02, Bratislava, proti žalovanému: W. S., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX N. č. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42176778, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, AK Svidník, ul. Sov. Hrdinov 163/66, o zaplatenie sumy 1 720,34 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 9C 454/2013-21 zo dňa 19. 11. 2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania.

II. Žalobca j e p o v i n n ý nahradíť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 107,24 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) konanie v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 220,- eur zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 266,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 266,40 eur od 19.9.2013 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovi uložil povinnosť nahradíť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka vo výške 55,62 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V rozhodnutí okrem iného uviedol, že z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že konečná splatnosť úveru bola dňa 20.7.2010, zo strany pôvodného veriteľa nedošlo k zosplateniu úveru, a preto premlčacia doba pri tomto úvere pri každej jednej jeho splátke plynula samostatne. Splatnosť prvej splátky bola dňa 20.9.2005. Zo strany žalovaného bola dohoda o uznaní záväzku podpísaná dňa 17.4.2012, pričom na istine úveru mal uznať sumu 1 775,45 eur a táto suma nie je bližšie špecifikovaná. Súd prvého stupňa podotkol, že žalovanému bol poskytnutý úver iba vo výške 1 543,52 eur. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podpísania tejto dohody časť uplatneného nároku už bola premlčaná, a v to časti splátok pozostávajúcich z istiny a úroku splatných do dňa 20.8.2009, pričom žalovaný v zmysle tejto dohody mal vyhlásiť, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Vykonaným dokazovaním, a to najmä výpoveďou samotného žalovaného však súd mal za preukázané, že žalovaný nemal vôbec vedomosť o tom, že uznáva už čiastočne premlčaný záväzok a zo strany žalobcu o tejto skutočnosti nebol ani náležite poučený.

V danom prípade totiž žalovaný podpísal predformulovanú dohodu a samotné uznanie dlhu je spojené s dohodou o uzavretí splátkového kalendára, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že dlžník - žalovaný, si bol vedomý dôsledkov uznania dlhu, najmä predĺženia premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ, ktorému išlo najmä o to, aby mohol uhradiť dlh v splátkach, keďže sociálna situácia mu nedovoľovala uhradiť dlh naraz, musel podpísať celý formulár, pričom je zrejmé aj z výpovede žalovaného, že význam obsahu formulára, ktorý podpísal mu nebol zrejmý. Vzhľadom na takto predformulovaný obsah návrhu dohody a okolnosti jej podpisu možno mať vážne pochybnosti aj o tom, že ide o skutočný prejav vôle žalovaného uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach so žalobcom.

Podpisom takejto formulárovej dohody žalovaný ako spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Uznanie záväzku žalovaným bolo vykonané na predtlačí žalobcu, pričom listina bola označená ako dohoda o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu či už písomne alebo ústne, telefonicky či iným spôsobom, upozorňovaný, keď nie až zastrešovaný, možným súdnym konaním a následnou exekúciou, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však možno často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše keď samotná dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany.

Súd prvého stupňa preto predmetnú spotrebiteľskú vec podrobil preskúmaniu aj z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík. Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, ktorý nie je možné prehliadať ani v rovine súkromného práva.

V prípade, že navrhovateľ uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej dohody (§ 6 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa). U iných praktík ako sú taxatívne uvedené v prílohe č. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je pre záver o nekalosti dôležitá existencia nižšie uvedených aspektov.

Zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohôd o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 17.4.2012, ktorú žalovaný podpísal, súd vzhľadom na vyššie uvedené hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa - žalobcu, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Uznanie dlhu žalovaným súd považuje za právne neúčinné, pretože žalovaný nemal vedomosť o následkoch uznania dlhu, ktoré je zakomponované do dohody o uzavretí splátkového kalendára, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že ide o skutočný prejav vôle žalovaného uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach so žalobcom. Z uvedeného je zrejmé, že pri dostatku informácií by žalovaný uvedenú dohodu spojenú s uznaním dlhu nepodpísal. Žalobca v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti žalovaného nepoučil o následkoch podpisu dohody a uznania, ktorý v dobrej viere a snahe uhradiť dlh v splátkach, podpísal formulár, obsah ktorého mu nebol zrejmý.

Je logické a pochopiteľné, že spotrebiteľa vŕtajú možnosť splácať dlh v splátkach, no je nečestné, ak sa zneužije kontraktačná situácia s cieľom predĺžiť premlčanie až na 10 rokov. V tomto smere je dôležité poukázať aj na novú skutočnosť pre judikatúru súdov, že dobré mravy, resp. konanie v rozpore s dobrými mravmi našlo svoje pozitívno-právne vymedzenie v § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v rozhodnom období, predávajúci nesmie konať v rozpore

s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lešť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Právny úkon, ktorý je v rozpore s ustanovením zákona, je neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Súd nevidí žiadny dôvod nevzťahovať tento záver aj na rozpor právneho úkonu so zákonným ustanovením § 6 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Právny úkon porušujúci ustanovenie § 6 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa je neplatný pre rozpor so zákonom.

Kampaňovité predkladanie formulárov s ľubozvučným ustanovením o možnosti splácať dlh je pre spotrebiteľov pravdepodobne plných pocitu viny z porušenia splátkového kalendára s cieľom dosiahnuť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov bez náležitého objasnenia tohto dôsledku neinformovanému spotrebiteľovi nezodpovedné, nečestné a odporuje zákonnému ustanoveniu § 6 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Nielenže je tu dôvod na odmietnutie ochrany dodávateľovi postupom podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale aj na záver o neplatnosti právneho úkonu, ako judikoval Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 11Co/37/2012.

Na zvýraznenie správnosti rozsudku súd prvého stupňa poukázal na rozhodnutia súdov, ktoré konštatovali nekalosť obchodnej praxe v obdobných veciach, a to rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veciach 11Co/37/2012, 20Co/86/2012, 3Co/53/2012, 4Co/19/2012, 19Co/87/2012, 5Co/58/2012, 12Co/47/2012, 16Co/133/2012, 17Co/120/2012, 19Co/87/2012 a Krajského súdu v Košiciach vo veci 4Cob/75/2012, 5Co/194/2012 a uvádza nasledovné.

K námietkam žalobcu, že na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu a uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo a k prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie, súd konštatuje, že takúto námietku považuje v celom rozsahu za nedôvodnú, a to preto, že spôsob, akým žalobca chápe právnu úpravu, obsiahnutú v ustanoveniach § 110 a § 558 Občianskeho zákonníka, odporuje zmyslu a účelu tejto právnej úpravy. Ustanovenie § 110 Občianskeho zákonníka upravuje nepochybne inštitút premlčania a ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka jednu z možností zabezpečenia záväzkov. V prípade, ak veriteľ zabezpečí svoj záväzok dohodou o uznaní dlhu (§ 558 OZ), ustanovenie § 110 Občianskeho zákonníka stanovuje dobu, v ktorej možno toto právo vykonať, pričom označenie záväzku v ust. § 558 Občianskeho zákonníka pojmom dlh a v ust. § 110 Občianskeho zákonníka pojmom právo, na tom nič nemení.

Žalobca v žalobnom návrhu uviedol, že došlo k odstúpeniu od úverovej zmluvy z dôvodu porušovania povinností zo strany žalovaného. Zo súdneho spisu a ani na základe vykonaného dokazovania súd však danú skutočnosť nemal za preukázanú a preto sa v ďalšom ani nezaoberal možnými následkami takého právneho úkonu (t.j. nárokom žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia), aj napriek tomu, že vedľajší účastník na základe uvedeného žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia pri odstúpení od zmluvy by už bol celý premlčaný. Ani zo strany žalobcu na potvrdenie ním uvádzaných skutočností nebol súdu predložený žiaden relevantný dôkaz, preukazujúci platné odstúpenie od úverovej zmluvy.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami súd prvého stupňa teda dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie istiny úveru a úroku z úveru je iba čiastočne dôvodný. Tak, ako je vyššie uvedené, na základe zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1 543,52 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 59 splátkach, pričom výška mesačnej splátky predstavujúcej časť istiny a úroku, v zmysle súdom vyššie uvedených konštatovaní, predstavuje sumu 33,30 eur (26,16 eur istiny - 1 543,52 eur /59 a 7,14 úrok z úveru - 421,16 eur /59). Nakoľko žalovaný mal peňažný záväzok žalobcovi plniť v splátkach, pri každej jednej splátke začala plynúť premlčacia doba samostatne a to odo dňa zročnosti každej jednej splátky. Pri všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, keď žalobca podal žalobný návrh dňa 18.12.2012 a splatnosti jednotlivých splátok k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, všetky nesplatené splátky splatné

pred dňom 18.12.2009 sú teda premlčané. Žalobcovi teda vznikol nárok iba na zaplatenie splátok splatných v období od 20.12.2009 do 20.7.2010, t.j. nárok na zaplatenie 8 splátok po 33,30 eur, čo predstavuje sumu 266,40 eur. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd považoval iba nárok žalobcu na zaplatenie sumy 266,40 eur za dôvodný a žalobe v tejto časti vyhovel. Čo do zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Žalovaný tým že riadne a včas nezaplatil peňažný záväzok žalobcovi, dostal sa s jeho plnením do omeškania a žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po platnom postúpení pohľadávky, t.j. odo dňa 16.12.2011, pričom výška zákonného úroku k uvedenému dňu bola 9 % ročne (8 % + 1 %) a to zo sumy istiny tak, ako bola na neho postúpená, pričom je zrejmé, vzhľadom na skutočnú výšku poskytnutého úveru, že táto suma obsahovala aj iné nároky, ktoré nie sú bližšie špecifikované a časť pohľadávky z ktorej si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania, je aj premlčaná. Preto žalobcovi súd priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 266,40 eur odo dňa 19.9.2013, t.j. odo dňa nasledujúceho po poslednej úhrade realizovanej zo strany žalovaného a čo do zvyšku v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

V danej právnej veci súd žalobu čo do sumy 460,- eur zastavil a to z dôvodu úhrad zo strany žalovaného po podaní žalobného návrhu. V tejto časti z procesného hľadiska žalovaný zaviniel zastavenie konania. Súd prvého stupňa následne žalobe vyhovel čo do sumy 266,40 eur s príslušenstvom. Vzhľadom na uvedené žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 37 % a žalovaný v rozsahu 63 %. Žalovaný bol v konaní teda úspešnejší a preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26 % (63 % - 37 %).

Žalovaný si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a ani zo súdneho spisu mu žiaden nárok na náhradu trov konania nevyplyva. Súd prvého stupňa preto žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Konania v tejto právnej veci sa zúčastnil aj vedľajší účastník a to na strane žalovaného. Vzhľadom na pomer úspechu žalobcu a žalovaného v tomto konaní, vznikol aj vedľajšiemu účastníkovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu, akom vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanému, t.j. vo výške 26 % z jeho celkových priznaných trov konania. Vedľajší účastník v písomnom podaní zo dňa 29.4.2013 prostredníctvom svojho právneho zástupcu si uplatnil nárok na náhradu trov konania pozostávajúci z trov právneho zastúpenia vo výške 213,94 eur.

O výške trov konania právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka súd prvého stupňa rozhodoval podľa vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v súlade s prechodnými ustanoveniami, v zmysle ktorých za úkony právnych služieb patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov, teda predpisov účinných v čase vykonania úkonu.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že žalovaný sám požiadal o vystavenie splátkového kalendára, pričom po telefonickej dohode žalobcu so žalovaným ohľadom splácania dlžnej sumy bola žalovanému poštou zaslaná dohoda podpísaná žalobcom v dvoch vyhotoveniach s tým, že v prípade súhlasu žalovaného so stanoveným splátkovým kalendárom, obsahom dohody, v jednom rovnopise zašle podpísanú dohodu žalobcovi. Žalovaný po dôkladnom zvážení dohodu podpísal a v jednom vyhotovení zaslal späť žalobcovi. Odvolateľ považuje za potrebné zdôrazniť, že podpisom dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, došlo k naplneniu ust. § 110 ods. 1 druhá veta OZ, tzn. k prerušeniu plynutia premlčacej doby a k plynutiu novej 10 ročnej premlčacej doby, pričom k tomu, aby nastali uvedené účinky, zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Teda aj uznaním premlčaného záväzku bez toho, aby bol dlžník poučený o premlčaní, nastávajú vyššie uvedené účinky. Tým, že žalovaný podpísal dohodu, prejavil svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jeho záujme, pretože po jeho splatení nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jeho postavenie pri žiadosti o úver. Predmetná dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Odvolateľ poukázal na skutočnosť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo 1201/2009. Daným prístupom súdu

dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Konanie žalovaného nemožno považovať za morálne a čestné, a preto nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takému konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Ďalej poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 3. 2014 sp. zn. 9Co 35/2013 a Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. 5. 2011 sp. zn. 26Cob 51/2011. Žalobca zastáva názor, že v rozhodnutí súdu absentuje zásada spravodlivosti, nakoľko žalobca, resp. jeho právny predchodca si splnil svoju zmluvnú povinnosť, poskytol pre potreby žalovaného finančné prostriedky, pričom žalovaný si svoje povinnosti riadne a včas nesplnil, v dôsledku čoho žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky neboli vrátené. Vo vzťahu k súdom prvého stupňa vytykanej skutočnosti, že nešpecifikoval dlžnú sumu uviedol, že k preukázaniu dlžnej sumy predložil výpis z bankovej knihy s názvom vyčíslenie pohľadávky z úveru, pričom tento listinný dôkaz je generovaný bankovým systémom, ktorý je certifikovaný a podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Súd prvého stupňa žalobcu na preukázanie žalovanej sumy nevyzval a počas konania nevyjadril pochybnosti o oprávnenosti nároku žalobcu. Odvolateľ nesúhlasí ani s priznaním trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Má za to, že v prípade trov vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva a poukázal na to, že nepriznaním náhrady trov konania súd neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, najmä keď trovy konania nie sú účelne vynaložené a nie sú ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 5/2013 zo dňa 19. 3. 2014. Navrhovateľ zastáva názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Len na základe skutočnosti, že odporcom je spotrebiteľ, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, je nemožné pripraviť sa na zastupovanie v tej ktorej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie právneho zastúpenia. Vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe v celom rozsahu, resp. rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril vedľajší účastník navrhujúc rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v jeho napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacich výrokoch o trovách konania z dôvodov uvedených v odvolaní spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, podľa zásad upravených v ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav a správne vec právne posúdil. Odvolací súd si osvojuje odôvodnenie prvostupňového súdu, na ktoré poukazuje a na zdôraznenie správnosti dopĺňa.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa poukazuje na rozhodnutia súdov, ktoré konštatovali nekalosť obchodnej praxe v obdobných veciach, a to rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veciach 11Co/37/2012, 20Co/86/2012, 3Co/53/2012, 4Co/19/2012, 19Co/87/2012, 5Co/58/2012, 12Co/47/2012, 16Co/133/2012, 17Co/120/2012, 19Co/87/2012 a Krajského súdu v Košiciach vo veci 4Cob/75/2012, 5Co/194/2012, pričom nevidí žiaden dôvod na odklon od právnych záverov vyslovených v týchto rozhodnutiach.

Dohoda o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 17.04.2012 vychádzala zo zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, ktorá vzhľadom na charakter zmluvných strán je spotrebiteľskou zmluvou a pri jej posudzovaní sa uplatňujú zásady v ustanoveniach Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ako aj ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, ale najmä vzhľadom na členstvo Slovenskej republiky v EÚ, aj Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Súdna kontrola neprimeranosti zmluvných podmienok vo svetle čl. 6 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách dopadá na štandardné produkty (typové zmluvy), a to tak na pôvodnú zmluvu, ako aj všetky formulárové zmeny a doplnky. Z vlastnej aplikačnej praxe môže súd potvrdiť, že pri dohode o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach ide o rovnaký formulár vo viacerých prípadoch a je evidentné, že spotrebiteľ nemôže na tomto tlačive nič meniť. Text dohody bol vopred pripravený zo strany právneho predchodcu žalobcu a žalovaný nemal možnosť jeho obsah (najmä vo vzťahu k uznaniu dlhu) vopred ovplyvniť. Takúto dohodu je preto aj podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vnímať ako neplatnú, pretože je v rozpore s dobrými mravmi a nepochybne výrazne zhoršuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa vo vzťahu k žalobcovi, jej uzavretie je výlučne v záujme žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu, ktorý jej uzavretie dosiahol v rozpore s ustanoveniami o ochrane žalovaného ako spotrebiteľa.

Spotrebiteľ sa v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka vopred nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu zákon poskytuje alebo inak zhoršiť svoje postavenie. Vychádzajúc potom z podstaty práva na ochranu spotrebiteľa, ktoré je založené na tom, že spotrebiteľ z dôvodu svojej neskúsenosti alebo neznalosti nie je schopný konkurovať v obratnosti vyškolieným a skúseným profesionálom znalým práva a techník moderného obchodu, nemožno spôsobu, ktorý zvolil právny predchodca žalobcu, poskytnúť ochranu. Sám žalobca v odvolaní tvrdil, že žalovaný požiadal o vystavenie splátkového kalendára. Len ťažko možno predpokladať, že žalovaný mal záujem aj o uznanie svojho záväzku a bol si vedomý jeho právnych následkov. Dohodu o splátkovom kalendári a uznaní záväzku dal právny predchodca žalobcu podpísať žalovanému ako ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach vložil aj pre žalovaného zjavne nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku. Žalovaný podpísaním dohody nič nezískal, ale naopak, naoko „vlastným“ úkonom si z vôle právneho predchodcu žalobcu svoje postavenie podstatne zhoršil, keďže v dôsledku uznania záväzku dochádza k predĺženiu premlčacej doby (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Vo vzťahu k § 110 a § 558 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že žalobca svojím iným výkladom predmetných ustanovení ignoruje ich vzájomnú prepojenosť a súvislosť. Napokon, ak by sme prijali jeho výklad o oddelenosti oboch inštitútov, potom by sme museli dospieť k záveru, že uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka má za následok len vznik právnej domnienky, že dlh v čase uznania trval (keďže len tento následok § 558 rozoberá) a nemá následok v podobe pretrhnutia plynutia premlčacej lehoty, pretože tento následok § 558 Občianskeho zákonníka neupravuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa, že obsah Dohody nemožno posúdiť ako relevantné uznanie dlhu vyplývajúceho zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 17.08.2005 s vplyvom na dĺžku premlčacej doby.

Ak dohoda zo 17.04.2012 nemohla privodiť účinky spojené s aplikáciou § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, potom je dôvodnou námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 18.12.2012, je žalobcom uplatnený nárok v časti zodpovedajúcej splátkam úveru splatných pred 18.12.2009 premlčaný, a preto nebolo možné žalobcovi premlčaný nárok priznať. Správne preto aj súd prvého stupňa žalobný návrh v časti zodpovedajúcej premlčanému nároku zamietol.

Vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa špecifikácie žalovanej sumy odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku síce uviedol, že žalobca bližšie nešpecifikoval nárok vo výške 396,51 Eur predstavujúci úrok z úveru a neunesol dôkazné bremeno, ďalej z odôvodnenia však vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal posudzovaním nároku žalobcu na zaplatenie riadneho úroku a náležite zdôvodnil, prečo ho považoval za opodstatnený len v časti.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku týkajúcu sa trov vedľajšieho účastníka, k tejto odvolací súd uvádza:

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Vedľajší účastník vstúpil do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O.s.p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník namietal premlčanie. Inštitút námietky premlčania nestratil svoje opodstatnenie napriek zavedeniu povinnosti súdu prihliadať aj bez návrhu na oslabenie nároku.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie podporuje poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol, úspešný žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnil, žiadne trovy odvolacieho konania mu zo spisu nevyplyvajú a vedľajší účastník na strane žalovaného si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 107,24 Eur. Preto odvolací súd vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 107,24 Eur, ktoré pozostávajú z odmeny právneho zástupcu za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu, t.j. 81,33 Eur (§ 10 ods. 1 a 2, § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), z režijného paušálu za rok 2014 vo výške 8,04 Eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), zvýšené o 20 % DPH - 17,87 Eur (§ 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.